

Sygnatura akt I C 1206/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 14-06-2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: st. sekr. sąd. Edyta Grześ

po rozpoznaniu w dniu 14-06-2018 r. w Kaliszu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko D. O.

- o zapłatę 3 507,73 zł

1. zasądza od pozwanego D. O. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą

w W. kwotę 3.012,37 zł (trzy tysiące dwanaście złotych 37/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 marca 2018r.do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3 . rozdziela stosunkowo koszty procesu i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda

kwotę 875,00 zł.

SSR Katarzyna Porada-Łaska

Sygn. akt: I C 1206/18

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego D. O. kwoty 3.507,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu tj. od 1.03.2018r. do dnia zapłaty oraz domagał się zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podał, iż strony zawarły dwie umowy pożyczki: umowę nr (...) z dnia 23.06.2014r. i umowę nr (...) z dnia 7.10.2014r.

Pozwany nie potrafił zająć stanowiska w sprawie i pozostawił powództwo do uznania Sądu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23.06.2014r. (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z pozwanym umowę pożyczki o numerze (...) na kwotę 1.200,00 zł na okres 60 tygodni. Roczna stopa oprocentowania pożyczki na dzień zawarcia umowy wynosiła 16 %. Odsetki umowne wynosiły 152,56 zł. Całkowity koszt pożyczki obejmował oprócz kapitału głównego: koszty ubezpieczenia w kwocie 192,00 zł, opłatę przygotowawczą – 139,20 zł, dodatkową opłatę przygotowawczą –55,68 zł, opłatę za obsługę pożyczki w domu – 616,80zł.

(dowód: umowa pożyczki k.8-9)

Na poczet powyższego zobowiązania, pozwany dokonał wpłat w łącznej wysokości 981,78 zł. Pożyczka była obsługiwana w domu klienta.

(fakty przyznane art. 229 k.p.c.)

W dniu 7.10.2014r. (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z pozwanym umowę pożyczki o numerze (...) na kwotę 1.200,00 zł na okres 60 tygodni. Roczna stopa oprocentowania pożyczki na dzień zawarcia umowy wynosiła 16 %. Odsetki umowne wynosiły 152,56 zł. Całkowity koszt pożyczki obejmował oprócz kapitału głównego: koszty ubezpieczenia w kwocie 192,00 zł, opłatę przygotowawczą – 139,20 zł, dodatkową opłatę przygotowawczą – 55,68 zł, opłatę za obsługę pożyczki w domu – 616,80 zł.

(dowód: umowa pożyczki k.510-11)

Na poczet powyższego zobowiązania, pozwany dokonał wpłat w łącznej wysokości 150 zł. Pożyczka była obsługiwana w domu klienta.

(fakty przyznane art. 229 k.p.c.)

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na załączonych do akt sprawy dokumentach, których autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana przez stronę przeciwną, a ich prawdziwość i rzetelność nie budziła również wątpliwości Sądu, dlatego Sąd uznał je w całości za wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do kwoty łącznej 3.012,37 zł. Powód wywodził swoje żądanie z 2 umów pożyczek zawartych z pozwanym kolejno w dniu 23.06.2014r. i 7.10.2014 r.

Zgodnie z treścią art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Stosownie do dyspozycji art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj.2016. (...) ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. W świetle art. 3 ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy, za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi. Umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały (art. 29 ustawy o kredycie konsumenckim).

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, posługującym się przy zawieraniu umów z konsumentami wzorcami umownymi. Pozwany natomiast jest konsumentem w rozumieniu ustawy, bowiem zgodnie z art. 22¹ k.c. jest osobą fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

W przedmiotowej sprawie doszło do zawarcia pomiędzy stronami 2 umów pożyczek w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim.

Pozwany nie wywiązał się jednak z obowiązku terminowej spłaty rat zgodnie z zaciągniętymi zobowiązaniami, a dotychczas na poczet zadłużenia z umowy nr (...) wpłacił 981,78 zł, na poczet zadłużenia z umowy nr (...) wpłacił 150

zł. Pozwany nie zaprzeczył wspomnianym okolicznościom, stąd Sąd uznał te fakty za przyznane w rozumieniu art. 230 k.p.c.

Powództwo podlegało uwzględnieniu z tytułu pierwszej umowy pożyczki z dnia 23.06.2014r. nr (...) w zakresie następujących kwot:

-kapitału pożyczki w kwocie 1.200,00 zł,

-odsetek umownych w kwocie 127 zł,

-opłaty przygotowawczej w kwocie 139,20 zł,

-opłaty za obsługę pożyczki w domu w kwocie 616,80 zł (obsługa w domu nie była kwestionowana przez pozwanego),

z tym że od tak wyliczonego zadłużenia należy odjąć sumę wpłat dokonanych przez pozwanego łącznie 981,78 zł. Do zapłaty pozostaje zatem kwota 1.101,22 zł.

W miejsce umownego zaliczenia zapłaty wchodzi ogólna zasada zaliczenia zapłaty, ponieważ kwoty pobierane na poczet świadczenia nie mającego charakteru wiążącego dla strony mogą podlegać zwrotowi stosownie do przepisów o nienależnym świadczeniu, bądź też zaliczeniu na poczet innych wymagalnych należności faktycznie wynikających z tego samego stosunku prawnego, jeżeli te pozostałe należności mają późniejszy termin wymagalności (por. Sąd Najwyższy w uchwale z 23.12.1987r., III CZP 77/87, publ. OSNC 1989/6/92).

Kapitał jaki został pozwanemu przekazany z tytułu umowy z 23.06.2014 r. stanowił kwotę 1.200 zł. Powód niezasadnie domagał się zasądzenia kwoty wyższej niż oddany pozwanemu kapitał, bowiem pozostaje to w sprzeczności z zapisami umowy pożyczki.

Należy również podkreślić, że w umowie wysokość odsetek umownych została określona na kwotę 152,56 zł, a powód domagał się z tego tytułu odsetek w wysokości 127 zł. Sąd związany dyspozycją art. 321 k.p.c. nie mógł zasądzić ponad żądanie.

Powództwo podlegało uwzględnieniu z tytułu drugiej umowy pożyczki z dnia 7.10.2014r. w zakresie następujących kwot:

-kapitału pożyczki w kwocie 1.200,00 zł,

-odsetek umownych w kwocie 105,15 zł,

-opłaty przygotowawczej w kwocie 139,20 zł,

-opłaty za obsługę pożyczki w domu w kwocie 616,80 zł (obsługa w domu nie była kwestionowana przez pozwanego),

z tym że od tak wyliczonego zadłużenia należy odjąć sumę wpłat dokonanych przez pozwanego łącznie 150 zł. Do zapłaty pozostaje zatem kwota 1.911,15 zł.

Należy pokreślić, że w powyższej umowie wysokość odsetek umownych została określona na kwotę 152,56 zł, a powód domagał się z tytułu odsetek zasądzenia od pozwanego kwoty 105,15 zł. Sąd związany dyspozycją art. 321 k.p.c. nie mógł zasądzić ponad żądanie.

R., powództwo podlegało uwzględnieniu co do kwoty łącznej 3.012,37 zł, w tym co do kwoty 1.911,15 zł tytułem niespłaconego zobowiązania z umowy z dnia 7.10.2014r. i kwoty w wysokości 1.101,22 zł tytułem niespłaconego zobowiązania z umowy z dnia 23.06.2014r.

Powództwo w pozostałym zakresie tj. odnośnie kosztów ubezpieczenia każdej z umów– jako nieudowodnione oraz w zakresie dodatkowych opłat przygotowawczych naliczonych przy okazji każdej z umów– jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym oznacza to, że to na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie.

W ocenie Sądu powód nie udowodnił, że przysługuje mu roszczenie z tytułu **kosztów ubezpieczenia**. Sam zapis w umowach pożyczki, że koszt ubezpieczenia wynosił kwoty określone w umowach, nie oznacza, że istnieje możliwość automatycznego powstania roszczenia o zapłatę tych kwot, jeżeli nie zostanie udowodnione, że doszło do zawarcia umów ubezpieczenia i poniesienia kosztów z tym związanych.

Skoro zatem powód nie wykazał ani zawarcia umów ubezpieczenia ani poniesienia w związku z tym wydatku w postaci składki ubezpieczeniowej, powództwo w tym zakresie jako nieudowodnione, podlega oddaleniu.

Dodatkowo należy podkreślić, że skoro konsument nie jest stroną umowy ubezpieczenia ani też uposażonym z umowy ubezpieczenia, to powstaje sytuacja, w której nie odnosi on żadnych korzyści z tej umowy. W konsekwencji dochodzi wyłącznie do zabezpieczenia pożyczkodawcy, a co za tym idzie do przerzucenia na konsumenta ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej.

Niezasadne jest obciążenie pozwanego **dodatkowymi opłatami przygotowawczymi** naliczonymi na podstawie każdej z 2 umów.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Do kryteriów abuzywności należą więc sprzeczność z dobrymi obyczajami i rażące naruszenie interesów konsumenta. Użyte w przytoczonym przepisie sformułowanie „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, zaś „sprzeczność z dobrymi obyczajami” polega na tworzeniu przez kontrahenta konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku (tak SN w wyroku z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/04, Biul. SN 2005/11/13). W przedmiotowej sprawie powód zawierając umowę z konsumentem działał jako przedsiębiorca, a umowa została skonstruowana ściśle według stosowanego przez niego wzorca umownego.

Ciężar dowodu że postanowienie umowne zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). Obowiązkowi temu powód nie sprostał. Postanowienia umowy pożyczki, poza wysokością pożyczki i okresem, na jaki została udzielona, nie zostały indywidualnie uzgodnione ze stroną pozwaną. Treść umowy nie daje podstaw do twierdzenia, że strona pozwana miała rzeczywisty wpływ na treść zawieranego kontraktu.

Pozwany zaprzeczył temu, że miał jakikolwiek wpływ na treść umów pożyczki.

Za sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interes konsumenta uznać należy obciążenie pozwanego „dodatkową opłatą przygotowawczą” w wysokości 55,68 zł na podstawie umowy z dnia 7.10.2014r. i w wysokości 55,68 zł na podstawie umowy z dnia 23.06.2014r., w szczególności wobec faktu, że pozwany był także zobowiązany do uiszczenia „opłat przygotowawczych” przy okazji z każdej ze wspomnianych umów.

W ocenie Sądu „dodatkowe opłaty przygotowawcze” zostały zastrzeżone w rażąco zawyżonej wysokości, mając na względzie wysokość zaciągniętych pożyczek przez pozwanego oraz wysokość opłat przygotowawczych.

Z tych względów, jako sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interes konsumenta, nie wiąże pozwanego postanowienie zastrzegające dodatkową opłatę w wysokości po 55,68 zł z tytułu obu umów łączących strony.

Koszty opłat dodatkowych nie znajdują odzwierciedlenia w rzeczywistości poniesionych przez powoda kosztach czy też nakładzie pracy, dając powodowi możliwość obciążenia konsumenta dodatkowymi opłatami nawet w sytuacji, gdy wykonane czynności generowały wydatki znacznie poniżej tej kwoty. Stanowi to asymetryczne, niekorzystne dla konsumenta unormowanie jego praw i obowiązków, a tym samym rażąco narusza jego interesy.

Nadto powód nie wykazał, że poniósł takie koszty, które uzasadniałyby obciążanie konsumenta „dodatkową opłatą przygotowawczą”.

Zważywszy na powyższe, na podstawie powołanych przepisów Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.012,37 zł zgodnie z punktem I sentencji orzeczenia, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił jak w punkcie II wyroku.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 k.c., w myśl którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Powód domagał się zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie III wyroku dokonując ich stosunkowego rozdzielenia na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Biorąc pod uwagę to, że powód żądał pierwotnie kwoty 3.507,73 zł, a zostało na jego rzecz zasądzone 3.012,37 zł, powód wygrał sprawę w 86 %. Powód poniósł koszty w postaci wynagrodzenia dla radcy prawnego w wysokości stawki minimalnej 900 zł określonej w § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj.Dz.U.2018.265), 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa i 100,00 zł tytułem opłaty stosunkowej od pozwu, z czego 86 % stanowi kwotę 875 zł podlegającą zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda z tytułu stosunkowego rozliczenia kosztów.

SSR Katarzyna Porada-Łaska